

**VALSTYBINĖ VARTOTOJŲ TEISIŲ
APSAUGOS TARNYBA**

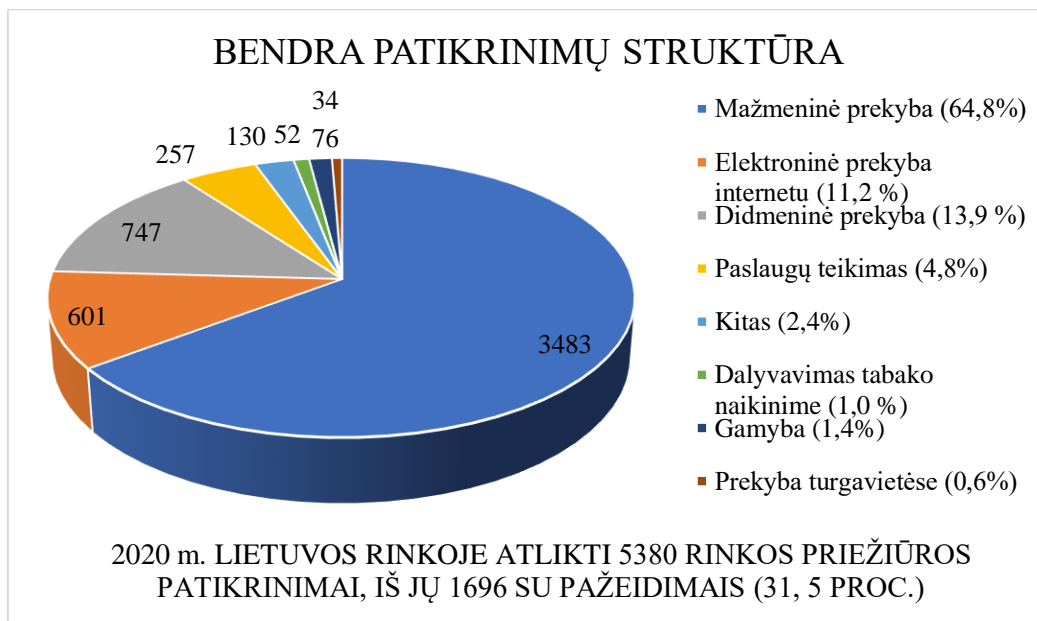
2020 METŲ NE MAISTO PRODUKTŲ RINKOS PRIEŽIŪROS ATASKAITA

2021 m. kovo 3 d. Nr. 3- 146
Vilnius

BENDROJI INFORMACIJA APIE RINKOS PRIEŽIŪROS REZULTATUS

Vykdydama ne maisto produktų rinkos priežiūrą, Tarnyba vadovaujasi Lietuvos Respublikos ir Europos Sąjungos teisės aktais, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015 m. gruodžio 23 d. nutarimu Nr. 1333 patvirtintais Tarnybos nuostatais bei 2008 m. liepos 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 765/2008 nustatančiu su gaminių prekyba susijusius akreditavimo ir rinkos priežiūros reikalavimus (toliau – Reglamentas (EB) Nr. 765/2008). Reglamentas (EB) Nr. 765/2008 įpareigoja rinkos priežiūros institucijas tikrinti gaminių savybes, atliekant jų fizinę apžiūrą, dokumentų ir laboratorinių mėginių tikrinimą, taikyti rinkos ribojimo priemones (uždrausti arba apriboti, pašalinti iš rinkos arba susigrąžinti) gaminiams, kurie kelia rimtą riziką, informuoti Europos Komisiją ir kitas Europos Sąjungos valstybes nares apie pavojų keliančius gaminius (RAPEX), atsižvelgti į nustatytus rizikos vertinimo principus, skundus, bendradarbiauti su ekonominės veiklos vykdytojais.

Ne maisto produktų rinkos priežiūrą 2020 m. apsunkino tai, kad dėl COVID-19 paskelbto karantino buvo uždarytos laboratorijos, ženkliai sumažėjo fizinių rinkos priežiūros patikrinimų skaičius, dėl to nebuvo įmanoma atlikti visų suplanuotų bandymų. Pandemijos laikotarpiu Tarnyba ypač didelį dėmesį skyrė gaminiams, skirtiems COVID-19 profilaktikai – tai apsauginės veido kaukės, vienkartinės pirštinės, dezinfekantai. Bendradarbiaujant su Lietuvos muitine buvo vykdoma tokių gaminių importo kontrolė. Didelis dėmesys buvo skirtas patikrinimams elektroninėje erdvėje, taip pat 2020 m. pradėta Prekių, pasižyminčių tariamai prevenciniu poveikiu nuo COVID-19, tikrinimo programa, kuri bus tęsiama ir 2021 metais.

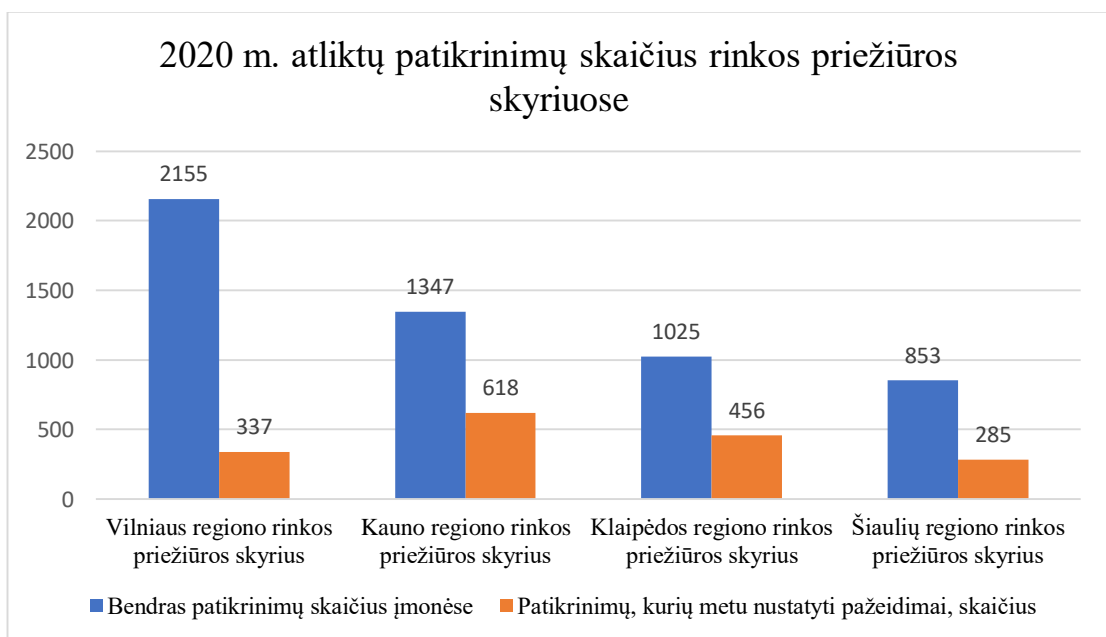

1 pav. Bendra Tarnybos atliktų 2020 m. patikrinimų struktūra

2020 m. Tarnyba atliko 5380 (2019 m. – 6451, 2018 m. - 7861) įvairių gaminių ir paslaugų grupių patikrinimus ir 1696 (2019 m. – 1884, 2018 m. - 2282) patikrinimų metu (31,5 proc. (2019 m. – 29,2 proc., 2018 – 29 proc..)) buvo nustatyti pažeidimai. Iš 5380 (2019 m. – 6451, 2018 m. - 7861) atliktų patikrinimų, 2409 (2019 m. – 3210, 2018 m. - 5157) patikrinimai atlikti nagrinėjant vartotojų skundus, teiktos gaminio/paslaugos vertinimo išvados nagrinėjant vartojimo ginčus ne teismo tvarka, vadovaujantis Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo VI skirsnio nustatyta tvarka (toliau –

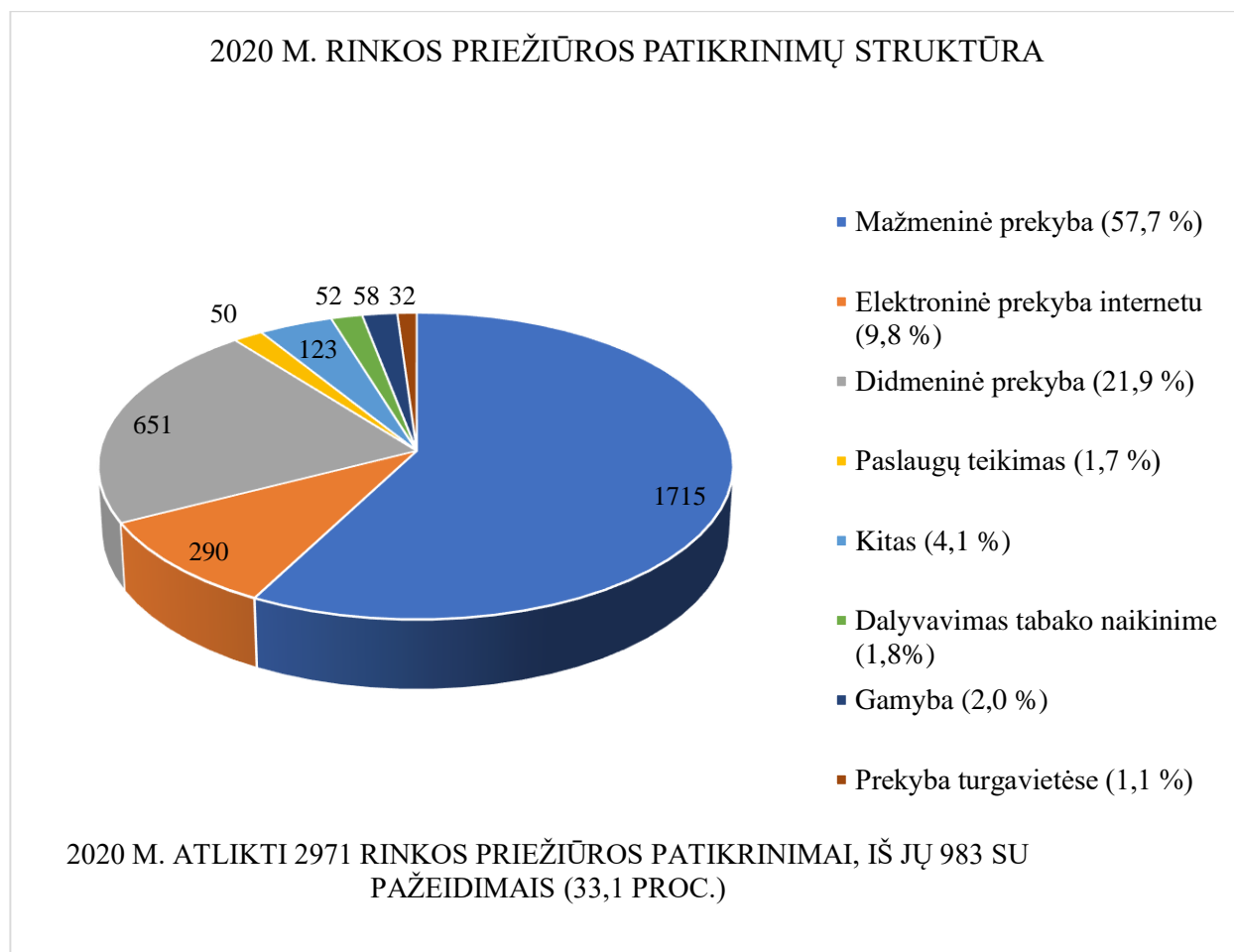
Išvados). Patikrinimai, kai buvo teikiamos išvados (2409) sudarė (44,78 proc.) (2019 m. – 49,75 proc., 2018 m. – 65 proc.) nuo visų atliktų patikrinimų. Rinkos priežiūros patikrinimai 2020 m. sudarė 55,22 proc. nuo visų atliktų patikrinimų (2019 m. – 50,25 proc., 2018 m. – 35 proc.). Atskyrus vartojimo ginčų nagrinėjimo ne teisme funkcijas ir rinkos priežiūros vykdymą, regionų rinkos priežiūros skyriai vykdo rinkos priežiūrą, nagrinėjęnt vartotojų skundus, teikia tik gaminio/paslaugos vertinimo išvadas nagrinėjęnt vartojimo ginčus ne teismo tvarka, vadovaujantis Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo VI skirsnio nustatyta tvarka. Per 2020 m. 2409 kartus teikiant išvadas taip pat buvo atliekamas vertinamos prekės ar paslaugos atitikties įvertinimas ir vertinama, ar prekė atitinka privalomus arba deklaruojamus rodiklius, ar tinkamai paženklinta ir tinkamai pateikiama privaloma informacija apie prekę ar paslaugą. Toliau ataskaitoje kalbama tik apie rinkos priežiūros patikrinimus.

Tikrinant mažmeninės prekybos įmones buvo atlikti 1715 patikrinimai (2019 m. – 2031, 2018 m. – 4918) ir 484 (2019 m. – 584, 2018 m. – 1404) patikrinimų metu buvo nustatyti neatitikimai teisės aktų reikalavimams - 28,22 proc.(2019 m. – 29,23 proc., 2018 m. – 28,5 proc.) visų šios grupės patikrinimų metu. Tikrinant didmeninę prekybą atlikti 651 (2019 m. – 846, 2018 m. - 859) patikrinimas, 250 (2019 m. – 211, 2018 m. - 226) patikrinimų metu nustatyti pažeidimai 38,40 proc., (2019 m. – 24,94 proc., 2018 m. – 28,75 proc.) nuo visų šios grupės patikrinimų. Elektroninė prekyba internetu (gaminų atitikties saugos, ženklavimo ir privalomiesiems reikalavimams patikrinimai) buvo tikrinta 290 (2019 m. – 47) kartų, pažeidimai nustatyti 173 patikrinimų metu (2019 m. – 12 patikrinimų metu). Šis rodiklis padidėjo, nes karantino metu išaugo internetinės prekybos veikla, be to, fiziniai patikrinimai nebuvo galimi (arba sumažėjo). Buvo vykdoma „Internetu parduodamų cheminių medžiagų, mišinių ir gaminių tikrinimo programa” (2020 m. balandžio 1 d. – spalio 30 d.). Tikrinant paslaugų teikimą buvo atlikta 50 patikrinimų ir neatitikimai teisės aktų reikalavimams buvo nustatyti 11 patikrinimų metu (22 proc.) nuo visų šios grupės patikrinimų (2019 m. atlikti 458 paslaugų grupės patikrinimai, ir 102 patikrinimų metu nustatyti pažeidimai (paslaugų patikrinimai atliekami gavus vartotojo skundus ir nagrinėjęnt vartojimo ginčus). Turgavietėse 2020 m. atlikti 32 (2019 m. – 50) patikrinimai, iš jų 20 (2019 m. – 38) patikrinimų metu nustatyti pažeidimai (62,5 proc. 2019 m. - 79 proc. nuo visų šios grupės patikrinimų).

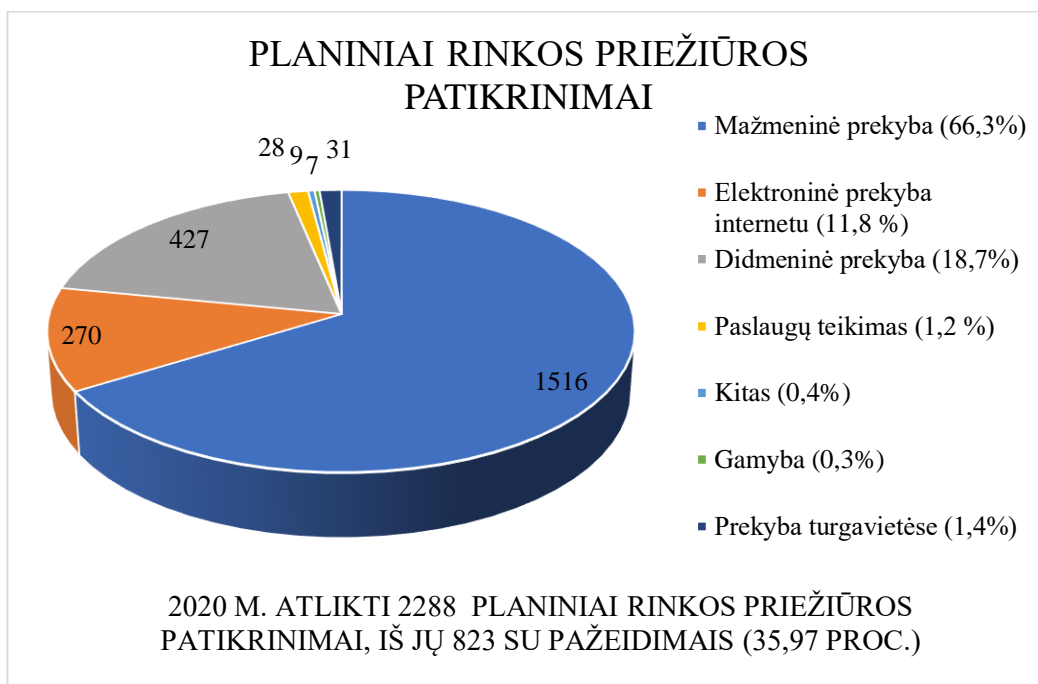
2 pav. 2020 m. atliktų patikrinimų skaičius rinkos priežiūros skyriuose.

Išskirstant visus atliktus patikrinimus pagal Tarnybos regionų rinkos priežiūros skyrius, 2155 (iš jų 15,64 proc. su pažeidimais) patikrinimai buvo atlikti Vilniaus regiono rinkos priežiūros skyriaus, 1374 (iš jų 45,88 proc. su pažeidimais) – Kauno regiono rinkos priežiūros skyriaus, 1025 (iš jų 44,49 proc. su pažeidimais) – Klaipėdos regiono rinkos priežiūros skyriaus, 853 (iš jų 33,41 proc. su pažeidimais) – Šiaulių regiono rinkos priežiūros skyriaus.

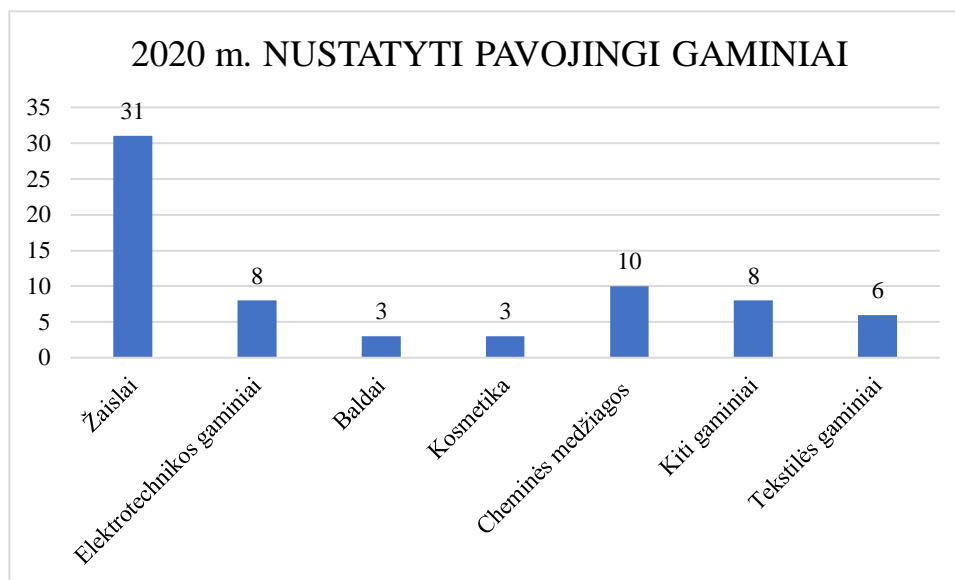
3 pav. Tarnybos atliktų 2020 m. rinkos priežiūros patikrinimų struktūra

2020 m. Tarnybos specialistai, vadovaudamiesi Konfiskuotų ir valstybės naudai perduotų tabako gaminių sunaikinimo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. spalio 5 d. nutarimu Nr. 1116, nuostatomis, 52 kartus (2019 m. – 75. 2018 m. - 67) dalyvavo konfiskuotų ir valstybės naudai perduotų tabako gaminių sunaikinimo komisijų veikloje.

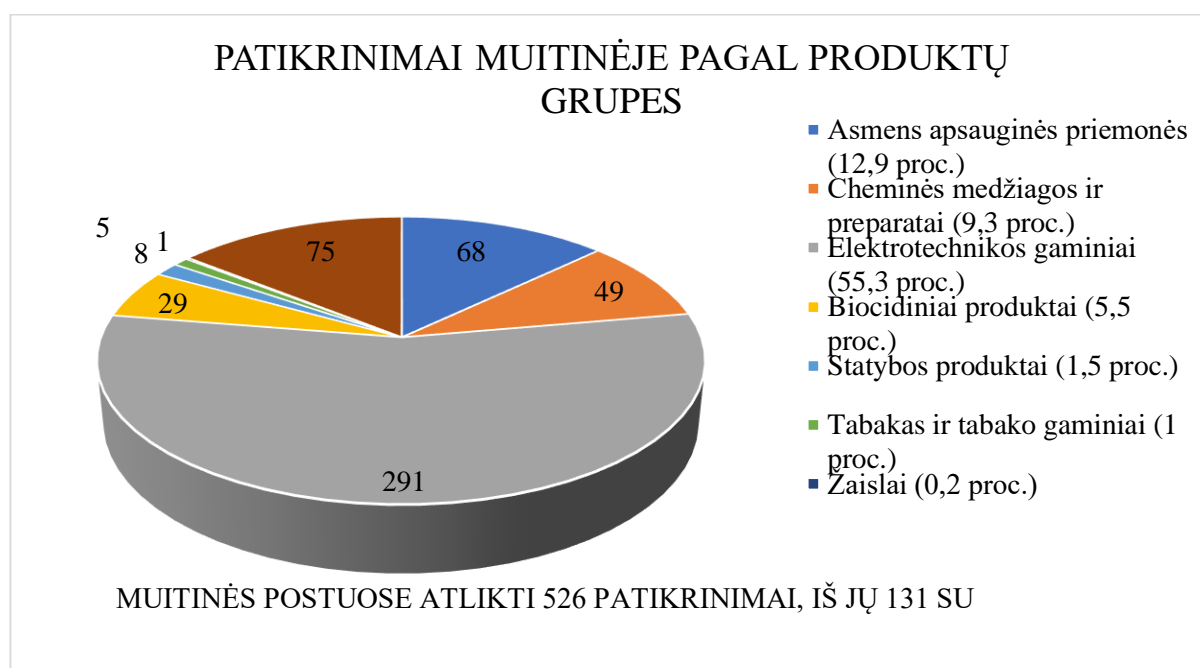
4 pav. 2020 m. Planinių rinkos priežiūros patikrinimų Tarnyboje struktūra

2020 m. Tarnybos specialistai nustatė ir paskelbė 69 nesaugius gaminius (2019 m. – 76; 2018 m. – 133;). Lyginant su ankstesniais metais nustatytas nesaugių gaminių skaičius sumažėjo ir dėl bendrai atliktų patikrinimų skaičiaus sumažėjimo, kurį įtakojo įvestas karantinas dėl COVID-19 infekcijos plitimo ribojimų.

5 pav. 2020 m. nustatyti nesaugūs gaminiai.

2020 m. buvo patikrinti 12933 skirtingų tipų gaminiai ir paslaugos (2019 m. – 15265 gaminių tipai), patikrinimų metu nustatyta 3612 skirtingų tipų gaminiai su pažeidimais (2019 m. – 3160 tipai). Daugiausiai buvo tikrinta elektrotechnikos gaminių – 1988 tipai iš jų su pažeidimais 627 (31,5 proc.) (2019 m. patikrinti 3086 tipai, 558 (18,1 proc.) su pažeidimais). 2020 m., statybos produktų patikrinta 1519 tipų, 291 tipai (19,2 proc.) su pažeidimais (2019 m. patikrinta 1882 tipų, 245 tipai (13,02 proc.) su pažeidimais), cheminių medžiagų ir mišinių patikrinti 755 tipai, 364 tipai su pažeidimais (48,2 proc.) (2019 m. – 1007 tipai, 273 tipai (27,1 proc.) su pažeidimais), žaislų patikrinta 1307 tipai, su pažeidimais 481 (36,8 proc.) (2019 m. 1147 tipų, 265 tipai (23,1 proc.) su pažeidimais), kosmetikos gaminių patikrinta 989 tipai, iš jų su pažeidimais 230 (23,3 proc.) (2019 m. buvo patikrinta 1066 tipų, 245 tipai (25,9 proc.) su pažeidimais).

6 pav. Tarnybos atliktų 2020 m. muitinės postuose patikrinimų struktūra.

2020 m. Muitinėje atlikti 526 patikrinimai, kurių metu buvo vertinama iš trečiųjų šalių įvežamų gaminių sauga ir atitiktis privalomiesiems reikalavimams (2019 m. muitinėje atlikti 627 patikrinimai, 2018 m. – 442 patikrinimai). 131 (24,90 proc. nuo atliktų patikrinimų) patikrinimo metu buvo nustatyti pažeidimai (2019 m. 152 patikrinimų metu nustatyti pažeidimai (24,4 proc.), 2018 m. 131 patikrinimų metu nustatyti pažeidimai (29,6 proc.)), daugiausiai buvo tikrinami elektrotechnikos gaminiai – 291 patikrinimai ir 71 patikrinimų (24,39 proc.) metu buvo nustatyti pažeidimai (2019 m. atlikti 342 patikrinimai, 93 (27,19 proc.) su pažeidimais); cheminės medžiagos ir preparatai – 49 patikrinimai ir 24 patikrinimų (48,97 proc.) metu buvo nustatyti pažeidimai (2019 m. – 49 patikrinimai, su pažeidimais 20 (40,82 proc.)); transporto priemonių sudėtinės dalys – 6 patikrinimai ir 1 patikrinimo (16,6 proc.) metu buvo nustatyti pažeidimai (2019 m. – 36 patikrinimai, 4 (11 proc.) su pažeidimais); žaislai – atlikti 9 patikrinimai ir 6 patikrinimų metu nustatyti pažeidimai, (2019 m.– 1 patikrinimas, be pažeidimų). Patikrinimų skaičius muitinėje šiek tiek sumažėjo lyginant su 2019 m., dėl to, kad 2019 m. buvo vykdomas Estijos, Latvijos, Lietuvos ir Lenkijos muitinių bendradarbiavimo veiksmų planas 2017–2019 m., kuriame buvo numatyti ir keturių valstybių koordinuoti veiksmai, tikrinant iš trečiųjų šalių įvežamas prekes.

Vykdamas sektorinę nacionalinę rinkos priežiūros 2020 m. programą, Tarnyba atrinko ir išbandė 614 bandinių (2019 m. – 712, 2018 m. - 809). 2020 m. Rinkoje atrinkta ir Lietuvos laboratorijose išbandyta 644 gaminiai (2019 m. – 759 gaminiai), 30 bandinių buvo atrinkta bendradarbiaujant su Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija. Bendras atliktų bandymų skaičius sumažėjo, kadangi nebuvo atrenkami gaminiai bandymams Europos laboratorijose pagal PROSAFE projektus.

Žaislų mechaninių savybių privalomiesiems saugos reikalavimams buvo atrinkta ir išbandyta 40 bandinių, iš kurių 17 neatitiko saugos ir ženklavimo reikalavimų. Draudžiamoms ir ribojamoms medžiagoms (ftalatams) nustatyti žaisluose išbandyta 20 gaminių, neatitiktis nustatyta 9 atvejais. Iš viso 31 žaislas paskelbtas pavojingu.

2020 m. atlikta 290 (2019 m. atlikta 310) naftos produktų patikrinimų. 2020 m. – 12 (4,14 proc.), 2019 m. - 20 (6,45 proc.) (2018 m. – 8 (2,63 proc.) patikrinimų metu nustatyti Prekybos naftos produktais, biokuru, bioalyva ir kitais degiaisiais skystais produktais Lietuvos Respublikoje taisyklių ar Lietuvoje vartojamų naftos produktų privalomųjų kokybės rodiklių, Mažmeninių prekybos taisyklių, Lietuvos Respublikoje parduodamų daiktų (prekių) ženklavimo ir kainų nurodymo taisyklių, Kuro, kuriam taikomos akcizų lengvatos, žymėjimo tvarkos ir kuro, kuriam taikomos akcizų lengvatos kontrolės tvarkos, Suskystintų angliavandenilinių dujų tiekimo vartotojams norminių dokumentų reikalavimų pažeidimai (neskaičiuojami pažeidimai nustatyti tikrinant jūrinį, skirtą laivams, dyzeliną). Išbandyti 2020 m. 354, 2019 m. - 413 (2018 m. – 477) bandiniai, iš kurių – 5 (1,41 proc.), 2019 m. -7 (1,69 proc.) (2018 m. – 9 (2 proc.)) neatitiko norminių dokumentų reikalavimų.

Apšvietimo girliandų ir šviestuvų atitikties saugos reikalavimams nustatyti išbandyti 6 gaminiai, 4 neatitiko saugos ir ženklavimo reikalavimų, 2 gaminiai paskelbti pavojingais.

Elektroninių prietaisų atitikties saugos reikalavimams, elektromagnetinio suderinamumo rodikliams ir atitikties deklaruojamiems rodikliams bandymai buvo atlikti 5 gaminiams, trimis atvejais nustatyti neatitikimai, du gaminiai paskelbti pavojingais.

Instaliacijos gaminių ir ilgiklių atitikties saugos reikalavimams bandymai atlikti 10 gaminių, 8 atvejais nustatyti ženklavimo ir saugos neatitikimai, 2 gaminiai paskelbti pavojingais, dėl likusių bus sprendžiama.

Buitinių elektrotechninių gaminių atitikties saugos reikalavimams bandymai atlikti 5 kartus, 4 atvejais nustatyti ženklavimo neatitikimai.

Baldų saugos įvertinimas atliktas 6 kartus, 4 gaminiai neatitiko standarto reikalavimų. Nustatyti 3 pavojingi gaminiai.

Dujinių prietaisų privalomiesiems saugos reikalavimams bandymai atlikti 3 gaminiams, visų 3 gaminių ženklavimo, montavimo ir naudojimo instrukcijos neatitiko nustatytą standarto reikalavimų.

Atlikta 20 cheminių medžiagų ir mišinių atitikties saugos reikalavimams bandymai. Nustatyta 6 gaminių neatitiktis, 10 gaminių paskelbti pavojingais.

Kosmetikos gaminių kokybiniais rodikliams nustatyti išbandyta 20 gaminių. 2 atvejais nustatyti ženklavimo neatitikimai, 3 paskelbti pavojingais.

Atlikus 15 dezinfekcinių skysčių bandymus, 14 atvejų neatitikimų nenustatyta.

Lakiųjų organinių junginių (LOJ) kiekis statybinuose dažuose ir lakuose buvo nustatomas 5 kartus – neatitikimų nenustatyta.

Lakiųjų organinių junginių (LOJ) kiekio nustatymui transporto priemonių pakartotinės apdailos produktuose buvo atlikti 2 bandymai, abu gaminiai atitiko reikalavimus.

Atlikus 8 dažų atitikties saugos reikalavimams bandymus, neatitikimų nenustatyta.

Atlikti 6 pakuočių medžiagoje esančių sunkiųjų metalų išskyrimo į aplinką bandymai. Neatitikimų standarto reikalavimams nenustatyta.

Siekiant nustatyti kristalizacijos temperatūrą aušinimo skysčiuose, antifrizuose ir langų plovimo skysčiuose, skirtuose šaltajam metų laikui, išbandyti 4 gaminiai, 2 gaminiai

neatitiko deklaruojamų rodiklių. Metanolio kiekio nustatymui aušinimo skysčiuose, antifrizuose ir langų plovimo skysčiuose, skirtuose šaltajam metų laikui, išbandyti 4 gaminiai, 1 gaminys neatitiko deklaruojamus rodiklius). Bendro fosforo (P) kiekiui nustatyti plataus vartojimo skalbinių plovikliuose buvo išbandyta 10 gaminių (visi skalbikliai atitiko kokybės reikalavimus).

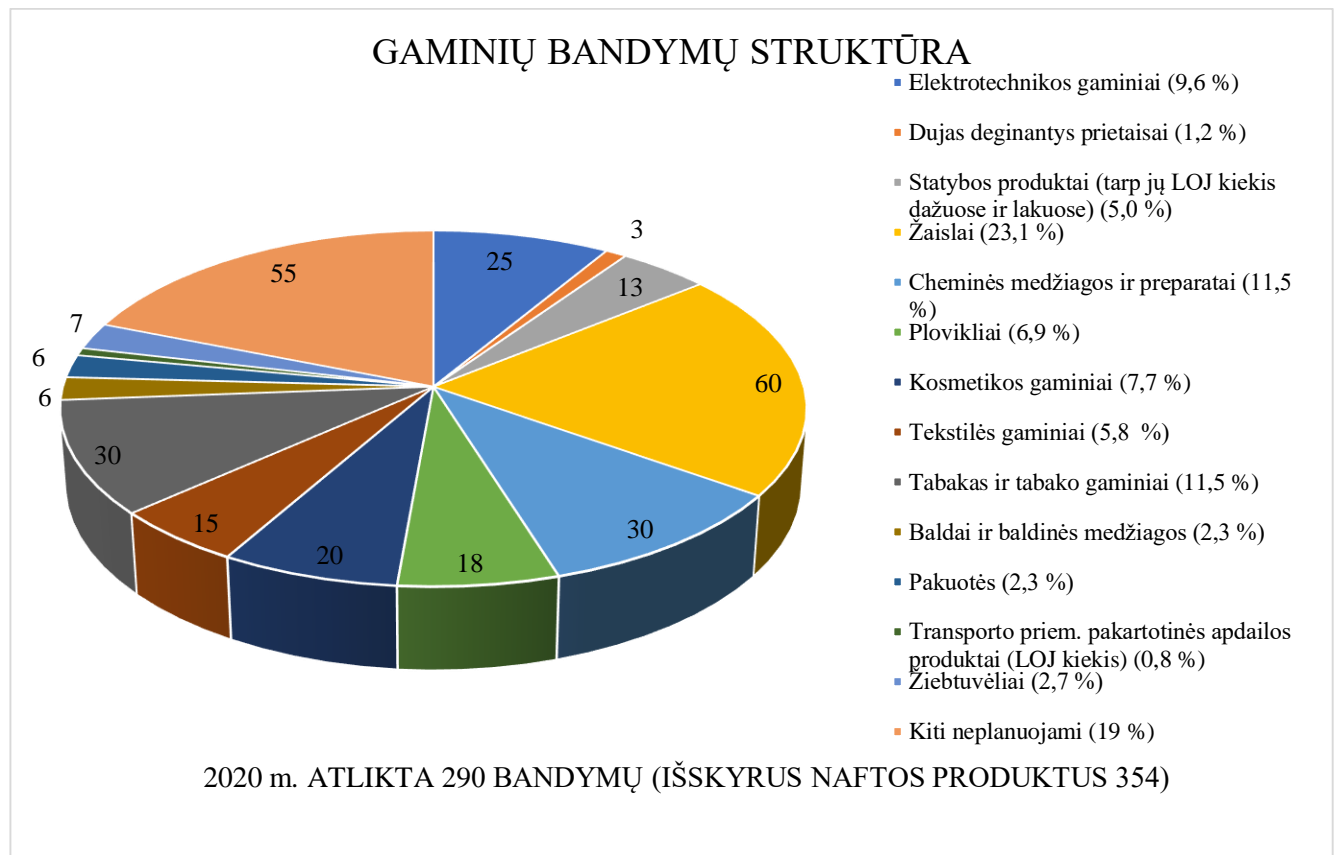
Tekstilės gaminių pluoštinė sudėtis buvo tikrinama 15 kartų. Tik 4 gaminiai atitiko ženklinimo reikalavimus. Vaikiškų drabužių su virvelėmis (virvelių ir įveriamų virvelių vaikų drabužiuose tikrinimo programa) atitikties saugos reikalavimams bandymai nebuvo atlikti, tačiau patikrinimų metu (produktų saugos ekspertizė) buvo nustatyti 6 gaminiai, kurie neatitiko saugos reikalavimų ir paskelbti pavojingais.

Atlikti 8 gaminių bandymai tikrinant termoizoliacinių medžiagų atitiktį deklaruojamiems rodikliams. 3 gaminiai neatitiko deklaruojamų rodiklių.

Atlikus 10 bižuterijos gaminių bandymus, 8 atvejais gaminiai atitiko saugos ir ženklinimo reikalavimus.

Žiebtuvėlių atitikties saugos reikalavimams bandymai buvo atlikti 7 gaminiams. 1 žiebtuvėlis neatitiko saugos ir ženklinimo reikalavimų, sprendžiama dėl jo paskelbimo pavojingu.

Dalyvaujant tarpinstitucinėje programoje nikotino kiekio nustatymui elektroninių cigarečių skysčiuose buvo atlikti 30 gaminių bandymai, 1 atveju nustatytas ženklinimo neatitikimas.

7 pav. Gaminių bandymų struktūra 2020 m.

2020 M. VYKDYTOS RINKOS PRIEŽIŪROS PROGRAMOS

1. Suskystintų naftos dujų balionų ženklavimo ir saugos tikrinimo programa.

2020 m. vasario 3 d. – kovo 30 kartu su Valstybine energetikos reguliavimo taryba (toliau – Taryba) buvo vykdoma Suskystintų naftos dujų balionų ženklavimo ir saugos tikrinimo programa (atliekami bendri dviejų institucijų patikrinimai). Pagrindinis programos tikslas buvo užtikrinti Suskystintų naftos dujų (toliau – SND) balionų naudojimą tik su saugos įtaisais, neleidžiančiais dujų slėgiui balione pakilti virš leistino. Buvo patikrintos skirtingose Lietuvos apskrityse pagal rizikos vertinimą pasirinktos SND prekybos vietos, tikrinti parduodami SND balionai.

Programos metu, atliekant patikrinimus, buvo vizualiai įvertinta: SND balionų atitiktis reikalavimams nustatytiems Suskystintųjų naftos dujų įrenginių eksploatavimo taisyklėse, su SND balionais pateikiami dokumentai (gavimo dokumentai, dujų kokybės dokumentai, vartotojams pateikiamos atmintinės ir kt.), bei pildomas Suskystintų naftos dujų balionų ženklavimo ir saugos tikrinimo programos vykdymo kontrolinis klausimynas. Programos vykdymo metu bandiniai nebuvo imami.

Iš viso buvo patikrinti 88 ekonominės veiklos SND balionais vykdytojai, 11 patikrintų įmonių SND balionais nebeprekiavo, 2 įmonės veiklos nevykdė.

Šiaulių regiono rinkos priežiūros skyrius patikrino 15 ekonominės veiklos SND balionais vykdytojus, iš kurių 3 įmonės SND balionais nebeprekiavo, o 12-oje SND balionais prekiaujančių įmonių jokių pažeidimų nenustatyta.

Vilniaus regiono rinkos priežiūros skyrius atliko 31 ekonominės veiklos vykdytojo patikrinimą, iš kurių 2 įmonės veiklos nevykdė, 8 SND balionais nebeprekiavo, o 2 patikrinimų metu ne visi realizuojami SND balionai atitiko Lietuvos Respublikos galiojančių teisės aktų reikalavimus. Vienoje įmonėje nustatyta neatitiktis Lietuvos Respublikoje parduodamų daiktų (prekių) ženklavimo ir kainų nurodymo taisyklių reikalavimams (27 p. – kai prekės parduodamos pagal vartojimo pirkimo – pardavimo sutartis, kurios nėra nuotolinės ir ne prekybos patalpose sudaromos sutartys, pardavėjas privalo nurodyti kiekvienos vartotojui siūlomos ir (ar) parduodamos prekės ar vienos prekių rūšies pardavimo kainą ir tos prekės standartinio vieneto kainą). Dar vienoje įmonėje aptarnaujantis darbuotojas neturėjo ir nepateikė baliono eksploatavimo atmintinės. Abiem atvejais buvo skiriama bauda.

Kauno regiono rinkos priežiūros skyrius atliko 26 patikrinimus, o patikrinti SND balionai atitiko Programos klausimyne nurodytų teisės aktų reikalavimus. Atlikus patikrinimus nustatyti kitų teisės aktų (Suskystintų naftos dujų eksploatavimo taisyklių ir Prekybos naftos produktais taisyklių) pažeidimai 3 objektuose.

Klaipėdos regiono rinkos priežiūros skyrius atliko 16 patikrinimų, iš kurių 13 patikrinimų metu nustatyti trūkumai, kurie buvo pašalinti patikrinimų metu, o SND balionai gražinti tiekėjams, sankcijos taikytos nebuvo.

2. Kietojo biokuro kokybės tikrinimo programa.

Kietojo biokuro kokybės tikrinimo programos tikslas patikrinti kietojo biokuro (toliau – Biokuras) kokybės reikalavimus, nustatytus Lietuvos Respublikos teritorijoje gaminamam, importuojamam, parduodamam ar naudojamam šilumos ir (ar) elektros energijai gaminti kietajam biokurui bei įvertinti situaciją prekybos vietose, kur parduodamas kietasis biokuras skirtas vartotojams. Siekti, kad į Lietuvos rinką tiekiamas Biokuras atitiktų jam taikomus kokybės ir sudėties reikalavimus, kad prekės būtų saugios vartotojui ir kad vartotojas įsigydamas prekes gautų visą būtiną informaciją, reikalingą saugiam ir tinkamam prekės naudojimui. Buvo tikrinama, Kietojo biokuro kokybės reikalavimuose (toliau –

Reikalavimai) nustatytas Biokuro ženklimas, privalomieji ir lydintys dokumentai. Patikrinimo metu pildomas Kietojo biokuro kokybės tikrinimo programos vykdymo kontrolinis klausimynas.

Programos vykdymo trukmė: pradžia – 2020 m. vasario 3 d., pabaiga – 2020 m. kovo 31 d. Iš viso buvo atlikta 15 patikrinimų: Vilniaus regiono rinkos priežiūros skyrius atliko 6 patikrinimus, iš kurių visais atvejais buvo nustatyti pažeidimai, Kauno regiono skyrius – 2 patikrinimus, kurie taip pat buvo su pažeidimais, Klaipėdos regiono skyrius atliko 3 patikrinimus, 1 patikrinimo metu nustatyti pažeidimai, Šiaulių regiono skyrius atliko 4 patikrinimus, kurių metu pažeidimai nustatyti nebuvo. Dažniausiai pasitaikantys pažeidimai buvo – neatitikimas Kietojo biokuro kokybės reikalavimams, patvirtintiems Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2017 m. gruodžio 6 d. įsakymu Nr. 1-310, nepateikti granuliu paskutinio išigijimo partijos, gamintojo užpildyti atitiktį patvirtinantys dokumentai; nenurodytos Įsakymo 3 priede išvardintos norminės savybės: matmenys, drėgmės, pelenu kiekis, dalelių tankis, priedai, apatinės šilumingumo vertės, mechaninis patvarumas ir kt.

3. Internetu parduodamų cheminių medžiagų, mišinių ir gaminių tikrinimo programa.

Programos tikslas – įvertinti internetu parduodamų cheminių medžiagų, mišinių, gaminių situaciją rinkoje ir siekti, kad į Lietuvos rinką internetu tiekiamos prekės atitiktų Europos Parlamento ir Tarybos Reglamento (EB) Nr. 1907/2006 dėl cheminių medžiagų registracijos, įvertinimo, autorizacijos ir apribojimų (REACH), įsteigiantis Europos cheminių medžiagų agentūrą, iš dalies keičiantis Direktyvą 1999/45/EB bei panaikinantis Tarybos reglamentą (EEB) Nr. 793/93, Komisijos reglamentą (EB) Nr. 1488/94, Tarybos direktyvą 76/769/EEB ir Komisijos direktyvas 91/155/EEB, 93/67/EEB, 93/105/EB bei 2000/21/EB (toliau – REACH), Europos Parlamento ir Tarybos Reglamento (EB) Nr. 1272/2008 dėl cheminių medžiagų ir mišinių klasifikavimo, ženklinimo ir pakavimo, iš dalies keičiantis ir panaikinantis direktyvas 67/548/EEB bei 1999/45/EB ir iš dalies keičiantis Reglamentą (EB) Nr. 1907/2006 (toliau – CLP) ir Europos Parlamento ir Tarybos Reglamento (ES) Nr. 528/2012 dėl biocidinių produktų tiekimo rinkai ir jų naudojimo (toliau – BPR) reikalavimus, būtų saugūs vartotojui - kad vartotojas dar prieš įsigydamas prekes gautų visą būtiną su pavojingumu susijusią informaciją, reikalingą saugiam ir tinkamam prekės naudojimui.

Programos vykdymo trukmė: pradžia – 2020 m. balandžio 1 d., pabaiga – 2020 m. spalio 30 d. Programos vykdymo metu visų regionų rinkos priežiūros skyriams buvo pavesta atlikti ne mažiau 2 patikrinimų per mėnesį. Programos tikrinimo metu buvo atliktas cheminių medžiagų, mišinių ar gaminių pateikimo elektroninėje parduotuvėje vizualinis vertinimas, ženklinimo apžiūra, informacijos pateikimo kalba, įvertinti ar iš esmės įvykdyti informacijai keliami reikalavimai (gauti visą su pavojumi susijusią informaciją prieš įsigyjant prekę), ir ar tiekiamą prekę gali būti parduodama plačiajai visuomenei.

Tarybos regionų rinkos priežiūros skyriai atliko 74 Ekonominės veiklos vykdytojų internetinių parduotuvių prekiaujančių cheminėmis medžiagomis, mišiniais bei gaminiais, biocidiniais produktais patikrinimus, kurių metu buvo patikrinti 204 produktai. Priklausomai nuo prekės, buvo patikrinta produkto atitiktis arba visiems trims (REACH, CLP ir BPR) Reglamentams, arba vienam kuriam nors atskirai. Kiekvienai patikrintai prekei buvo užpildytas Europos cheminių medžiagų agentūros Forumo projekto REF-8 darbo grupės paruoštas klausimynas. Užpildyti klausimynai išsiųsti ECHA REF-8 darbo grupei ir bus panaudoti Cheminių medžiagų, mišinių ir gaminių internetinei prekybai Europiniu mastu įvertinti. Programos metu nustatyta, jog beveik visose internetinėse parduotuvėse siūlomų ir parduodamų cheminių medžiagų ir mišinių, biocidinių produktų reklama neatitiko CLP reglamento 48 straipsnio reikalavimų, t.y. cheminių mišinių reklamoje nenurodyta pavojaus rūšis ar rūšys, reklamoje pateikta etiketė nėra aiškiai matoma. Teikiami aprašymai (reklama)

apie parduodamus biocidinius produktus neatitinka Biocidinių produktų reglamento XV skyrius 2 skirsnio 72 straipsnio 1 dalies reikalavimų. 5 siūlomi ir parduodami produktas neturėjo autorizacijos liudijimo išduoto pagal BPR reglamento 69 str. 2 d. c punktą. Nurodyti trūkumai pašalinti. Sankcijos nebuvo taikytos. Patikrinimo metu nustatytas neatitinkantis saugos reikalavimų dažų ir lako sluoksnio valiklis „TIGRE“ (Klaipėdos regiono rinkos priežiūros skyrius), pritaikyta sankcija – bauda.

4. Virvelių ir įveriamų virvelių vaikų drabužiuose tikrinimo programa.

Programos tikslas – įvertinti situaciją prekybos vietose siekiant nustatyti, bei siekti, kad į Lietuvos rinką tiekiami Drabužėliai atitiktų jiems taikomus teisės aktų ir standartų reikalavimus bei būtų saugūs vartotojui; kad vartotojas įsigydamas prekes gautų visą būtiną informaciją, reikalingą saugiam ir tinkamam prekės naudojimui.

Programos vykdymo trukmė: pradžia – 2020 m. rugpjūčio 1 d., pabaiga – 2020 m. spalio 31 d. Programos metu, atliekant patikrinimus, buvo vizualiai įvertinama Drabužėlių konstrukcija, ženklavimas, taip pat buvo vertinama, ar Drabužėliai atitinka standartų reikalavimus: LST EN 14682:2015 Vaikiškų drabužių sauga. Vaikiškų drabužių virvelės ir įveriamosios virvelės. Techniniai reikalavimai (toliau – Standartas 14682); CEN/TR 17376:2019 Tekstilė. Vaikiškų drabužių sauga. Standarto EN 14682:2014 Vaikiškų drabužių virvelės ir įveriamosios virvelės. Techniniai reikalavimai taikymo nurodymai. Drabužėlių pluoštų ženklavimas atitinka Prekių ženklavimo ir kainų nurodymo taisyklių reikalavimus bei Reglamento 1007/2011 Dėl tekstilės pluoštų ženklavimo reikalavimus.

Tarnybos regionų rinkos priežiūros skyriai atliko 23 patikrinimus, 9 patikrinimų metu pažeidimų nenustatyta, 8 patikrinimų metu rasta, jog pardavimui pateiki Drabužėliai tinkamai nepaženklinti teisės aktų nustatyta tvarka. Programos vykdymo metu, nustačius, kad drabužėliai turi virveles ar įveriamas virveles tose vietose, kuriose jų būti negali arba jos ilgesnės negu numatyta Standarte 14682, drabužėliai atrinkti atlikti valstybinę produkto saugos ekspertizę. Buvo nustatyti 6 gaminiai, kurie neatitiko saugos reikalavimų ir paskelbti pavojingais (Kauno rinkos priežiūros skyriuje – 4 gaminiai, Šiaulių rinkos priežiūros skyriuje – 2 gaminiai).

5. Kietojo kuro katilų ženklavimo, saugos ir energijos vartojimo efektyvumo ir ekologinio projektavimo reikalavimams tikrinimo programa.

Programos tikslas siekti, kad Lietuvoje realizuojami kieto kuro katilai atitiktų teisės aktų, reglamentuojančių jų saugą, ženklavimą, informacijos vartotojams teikimą bei energijos vartojimo efektyvumo reikalavimus.

Programos vykdymo trukmė: pradžia – 2020 m. balandžio 06 d., pabaiga – 2020 m. birželio 20 d. Viso atlikta 13 patikrinimų. Vilniaus regiono rinkos priežiūros skyrius atliko 6 patikrinimus, iš kurių visais atvejais nustatyti pažeidimai, Klaipėdos regiono skyrius atliko 6 patikrinimus, iš kurių 3 su pažeidimais, Šiaulių regiono skyrius – 1 patikrinimas, kurio metu pažeidimai nenustatyti. Viso patikrinti 38 katilų modeliai/ 34 modeliams nustatyti pažeidimai.

Pagrindiniai pažeidimai: Katilai nepaskelbti Europos gaminių energijos efektyvumo ženklavimo EPREL duomenų bazėje kaip nurodyta EP ir Tarybos reglamente ES 2017/1369; nepateiktos energijos vartojimo efektyvumo etiketės; katilų atitikties deklaracijose deklaruojuama atitiktis negaliojantiems teisės aktams; naudojimo instrukcijose nėra nurodyta būtina informacija, kaip nurodyta Reglamente 2015/1189 II priedo 2 dalyje.

6. Ozonatorių naudojamų profilaktinei dezinfekcijai atlikti atitikties privalomiesiems reikalavimams įvertinimo programa.

Tiekiamų rinkai ozonatorių, naudojamų profilaktinei dezinfekcijai atlikti, atitiktis privalomiesiems reikalavimams įvertinimo programos (toliau – Programa) tikslas – apginti vartotojų teises bei skatinti sąžiningą verslo praktiką, vertinti situaciją prekybos vietose, kad būtų galima nustatyti, ar rinkai tiekiamos ir naudojamos ozono generavimo *in situ* sistemos, skirtos orui dezinfekuoti, yra įteisintos pagal 2012 m. gegužės 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 528/2012 dėl biocidinių produktų tiekimo rinkai ir jų naudojimo (toliau – BPR Reglamentas; BPR Reglamento 17 straipsnio 1 dalis nustato, kad „*biocidiniai produktai gali būti tiekiami rinkai ar naudojami tik jeigu jiems išduotas autorizacijos liudijimas pagal šį reglamentą*“), bei sertifikuotos pagal Elektrotechnikos gaminių saugos techninį reglamentą, Elektromagnetinio suderinamumo techninį reglamentą, „Tam tikrų pavojingų medžiagų naudojimo ribojimo elektros ir elektroninėje įrangoje taisyklės“. Programos vykdymo trukmė – 2020 m. lapkričio 3 d.– 2020 m. gruodžio 31 d.

Programa buvo inicijuota 2020 m. rugpjūčio 28 d. Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie Sveikatos apsaugos ministerijos Vilniaus departamento raštu “ Dėl ozonatorių naudojimo profilaktinei dezinfekcijai atlikti” Nr. (10-14 17.1 E)2-59252 (reg. Tarnyboje Nr. 5E-1900; toliau – Raštas), tikrinimo objektai parinkti pagal Rašte nurodytą įmonių sąrašą. Programos vykdymo metu visų regionų rinkos priežiūros skyriams buvo pavesta atlikti po 4 patikrinimus (Vilniaus skyriui – 3).

Regionų rinkos priežiūros skyriai patikrino 15 Ekonominės veiklos vykdytojų. Patikrinimų metu nustatyta, kad nė vienas ozoną gaminantis įrenginys nėra registruotas t.y. neturi autorizacijos liudijimų kaip to reikalauja BPR Reglamentas . Taip pat nustatyta, kad ozonatorių aparatinė dalis yra nesertifikuota (atitiktis deklaracija, kurioje deklaruojama atitiktis Elektrotechnikos gaminių saugos techninio ir Elektromagnetinio suderinamumo techninio reglamentų reikalavimams, neparengta (ar neišversta) į Lietuvos Respublikos valstybinę kalbą; nepateikta ES atitiktis deklaracija, kurioje deklaruojama atitiktis tam tikrų pavojingų medžiagų naudojimo ribojimo elektros ir elektroninėje įrangoje rinkos priežiūros taisyklių reikalavimams) ir neatitinka priskirtuose teisės aktuose apibrėžtų gaminių žymėjimo ir ženklinimo reikalavimų. Pateiktos naudojimo, darbo, saugos instrukcijos, naudojimo ypatumai ir aprašymai neišversti į lietuvių kalbą. Nurodyta netiekti į rinką ozoną generuojančių prietaisų, kol jie nebus įteisinti pagal Biocidinių produktų reglamentą ir neturės ES atitiktis deklaracijų (atitinkančių reikalavimus) valstybine kalba. Nustatyti trūkumų šalinimo terminai. Sankcijos nebuvo taikytos.

7. Su energija susijusių gaminių ženklinimo internete tikrinimo programa.

Vartotojams parduodamų prekių atitiktis ženklinimo energijos vartojimo efektyvumo reikalavimams tikrinimo programos (toliau – Programa) tikslas siekti, kad Lietuvoje realizuojama buitinė technika atitiktų teisės aktų, reglamentuojančių jų ženklinimą, informacijos vartotojams teikimą, reikalavimus bei energijos vartojimo efektyvumo reikalavimus. Programos vykdymo metu atliekamas pateikiamos internete informacijos patikrinimas apie su energija susijusių gaminių ženklinimo internete. Tikrinimo metu vertinama pateikiamos internete privalomosios informacijos apie gaminių atitiktis 2014 m. kovo 5 d. Komisijos deleguotajam reglamentui (ES) Nr. 518/2014, kuriuo iš dalies keičiami Komisijos deleguotieji reglamentai (ES) Nr. 1059/2010, (ES) Nr. 1060/2010, (ES) Nr. 1061/2010, (ES) Nr. 1062/2010, (ES) Nr. 626/2011, (ES) Nr. 392/2012, (ES) Nr. 874/2012, (ES) Nr. 665/2013, (ES) Nr. 811/2013 ir (ES) Nr. 812/2013 dėl su energija susijusių gaminių ženklinimo internete. Tikrinimo metu atkreipiamas dėmesys, kad pateikiama informacija atitiktų Komisijos deleguotuoju reglamentu (ES) Nr. 518/2014 įvedamus naujus priedus reglamentams (ES) Nr. 1059/2010, (ES) Nr. 1060/2010, (ES) Nr. 1061/2010, (ES) Nr. 1062/2010, (ES) Nr. 626/2011, (ES) Nr. 392/2012, (ES) Nr. 874/2012, (ES) Nr. 665/2013, (ES) Nr. 811/2013 ir (ES) Nr. 812/2013. Akcentuojamas

dėmesys, kad įdėtinio rodinio paveikslėlis, per kurį pasiekama etiketė, atitiktų šiuose prieduose nurodytus pavyzdžius. Programos vykdymo trukmė: pradžia – 2020 m. lapkričio 3 d., pabaiga – 2020 m. gruodžio 31 d.

Vartotojams parduodamų prekių atitikties ženklavimo energijos vartojimo efektyvumo reikalavimams tikrinimo programos metu iš viso buvo atlikta 12 patikrinimų: Kauno ir Klaipėdos regionų rinkos priežiūros skyriai atliko po 4 patikrinimus, Vilniaus ir Šiaulių regionų rinkos priežiūros skyriai atliko po 2 patikrinimus. Vieno patikrinimo metu pažeidimų nenustatyta, o visais kitais atvejais buvo nustatyta, jog pardavėjai nežino ir nesivadovauja teisės aktais, nustatančiais su energija susijusių gaminių ženklavimo internete reikalavimais, dažniausiai pasitaikantys pažeidimai – prie realizuojamų su energija susijusių gaminių kainų nepateikiamos energetinio efektyvumo etiketės ir gaminių vardinių parametrų lentelės. Dėl nustatytų pažeidimų, 8 ekonominės veiklos vykdytojams bus taikomos administracinio poveikio priemonės.

8. Statybos produktų atitikties įvertinimo patikrinimo programa.

Statybos produktų, naudojamų pastatų atitvarų išorinėse vėdinamose termoizoliacinėse sistemose, atitikties gaisrinės saugos reikalavimams įvertinimo tikrinimo programos (toliau – Programa) tikslas siekti, kad Lietuvoje naudojami statybos produktai atitiktų saugos reikalavimus. Programos (bandinių atrinkimo) vykdymo trukmė: pradžia – 2020 m. lapkričio 23 d., pabaiga – 2020 m. gruodžio 04 d.

Programa buvo parengta vykdant Tarnybos, Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos (toliau – VTPSI) specialistų ir aplinkos ministro 2017 m. spalio 2 d. įsakymu Nr. D1-801 „Dėl Komisijos pasiūlymams dėl statybos produktų, naudojamų pastatų atitvarų išorinėse vėdinamose termoizoliacinėse sistemose, atitikties gaisrinės saugos reikalavimams įvertinimo pateikti sudarymo“ (aktuali redakcija aplinkos ministro 2020 m. rugsėjo 15 d. įsakymas Nr. D1-D1-552 „Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2017 m. spalio 2 d. įsakymo Nr. D1-801 „Dėl komisijos pasiūlymams dėl statybos produktų, naudojamų pastatų atitvarų išorinėse vėdinamose termoizoliacinėse sistemose, atitikties gaisrinės saugos reikalavimams įvertinimo pateikti sudarymo“ pakeitimo“) sudarytos komisijos pateiktą informaciją dėl statybos aikštelėse naudojamų statybos produktų, kurie kelia riziką dėl jų neatitikimo projekto sprendiniams ir esminiems statinio reikalavimams, organizuoja ventiliuojamų fasadų apdailinių medžiagų aukšto slėgio laminato plokščių, stogų, termoizoliacinių medžiagų (toliau – statybos produktai) atitikties deklaruojamiems rodikliams nustatymo. Tikrinimo objektus įvertinusi turimus dokumentus parinko VTPSI, Programos vykdymo metu buvo atrenkami statybos produktų bandiniai vadovaujantis Aplinkos ministerijos sudarytu sąrašu. Dėl statybos produktų bandymų atlikimo Aplinkos ministerija sudarė sutartis dėl bandymų atlikimo su Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentu prie Vidaus reikalų ministerijos Gaisrinių tyrimų centru ir Vilniaus Gedimino technikos universiteto Statybos fakulteto Statybinių medžiagų instituto Termoizoliacinių medžiagų ir akustikos laboratorija (toliau – Laboratorijos).

Programos vykdymo metu, iš viso buvo atlikti 25 patikrinimai: Vilniaus regiono rinkos priežiūros skyrius atliko 15 patikrinimų, iš kurių 1 patikrinimo metu buvo nustatyti pažeidimai, t.y. Daugiabučio gyvenamojo namo, atnaujinimo (modernizavimo) projekto dalyje nurodyta, kad statinio stogas turi tenkinti B_{ROOF} (t1) klasės reikalavimus, tačiau bandymų metu nustatyta degumo klasė yra F_{ROOF}(t1). VTPSI Ekonominės veiklos vykdytojui išsiuntė privalomąjį nurodymą pašalinti pažeidimus.

Kauno regiono rinkos priežiūros skyrius atliko 6 patikrinimus, iš kurių 3 atvejais buvo nustatyti pažeidimai, atsižvelgiant į tai, kad nustatyti neatitikimai parinkto stogo apšiltinimo būdo ir dangos atitikties Broof(t1) degumo klasei pagal projektus nepriskirtini

Tarnybos kompetencijai, už nustatytus neatitikimus projektams atsakinga yra VTPSI, o patikrinimo aktai perduoti VTPSI pažeidimų šalinimui pagal kompetenciją.

Klaipėdos regiono rinkos priežiūros skyrius atliko 4 patikrinimus, 1 patikrinimo metu nustatyti pažeidimai – VGTU laboratorijos bandymu protokole nustatyta, kad išbandytos polistireninio putplasčio plokštės Šiloporas EPS 100 FR, (980x490x100) mm (pagaminimo data 2020-11-17) šilumos laidumo koeficiento vertė – 0,037 W/(m K) neatitinka gamintojo deklaruojamos šilumos laidumo koeficiento vertės – 0,035 W/(m K), kuri nurodyta gaminio CE ženklime ir pateiktoje gamintojo eksploatacinių savybių deklaracijoje. Apie nustatytų neatitikimų pašalinimą ir priimtus sprendimus ekonominės veiklos vykdytojas įpareigotas informuoti Tarnybą.

9. Prekių, pasižyminčių tariamai prevenciniu poveikiu nuo COVID-19, tikrinimo programa.

Prekių, pasižyminčių tariamai prevenciniu poveikiu nuo COVID-19, tikrinimo programos (toliau – Programa) tikslas – tikrinti prekes, pasižyminčias tariamai prevenciniu poveikiu nuo COVID-19, norint įvertinti situaciją rinkoje ir siekti, kad į Lietuvos rinką tiekiamos prekės atitiktų joms taikomus teisės aktų ir standartų reikalavimus bei kad deklaruojamos savybės neklaidintų vartotojų. Programa vyko 2020 m. gruodžio 8 d. – 2021 m. sausio 31 d.

Tikrinimo objektai buvo parenkami vadovaujantis ankstesnių patikrinimų patirtimi, kompetentingų įstaigų pranešimais ir, atlikus rinkoje esančių prekių, pasižyminčių tariamai prevenciniu poveikiu nuo COVID-19 (toliau – prekės), analizę. Buvo tikrinti tiekiami į rinką įvairioms prekių grupėms priskiriamos prekės, kurių aprašyme buvo deklaruojama, kad jos kažkoku būdu apsaugo nuo COVID-19 viruso (biocidiniai produktai, kosmetika, cheminiai produktai ir kt.), atsižvelgiant į skirtingus platintojus (importuotojus) ir gamintojus.

Programos vykdymo metu tikrintos įmonės, kurios realizuoja prekes internetu. Viso Regioniniai rinkos priežiūros skyriai patikrino 23 elektronines parduotuves. Prekių atitiktis tikrinimo metu buvo vertinama, kokį apsaugos poveikį nuo COVID-19 deklaruoja gamintojas ar pardavėjas ir, ar toks poveikis patvirtintas dokumentais, ar prekė atitinka prekių grupei, kuriai priklauso tikrinama prekė, taikomus privalomuosius reikalavimus bei atliktas minėtų produktų vizualinis vertinimas, ženklavimo apžiūra, gamintojų parengtos dokumentacijos įvertinimas ir ar iš esmės įvykdyti informacijai keliami reikalavimai būtini žmonių sveikatai, gyvūnų sveikatai ar aplinkai apsaugoti, patikrinti, ar prie prekės pridėtos (arba ar gamintojas / pardavėjas yra parengęs) instrukcijos, įskaitant atsargumo priemones. 13 patikrinimų metu buvo nustatyti pažeidimai. 8 patikrinimų metu buvo parduodami dezinfekantai reklamuojant jų poveikį nuo COVID-19 be tą poveikį patvirtinančių dokumentų, be to patys dezinfekantai nėra įrašyti Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie Sveikatos apsaugos ministerijos autorizuotų biocidinių produktų duomenų bazėje, tuo pažeidžiant Reglamento (ES) Nr. 528/2012 IV skyriaus 17 straipsnio 1 dalies reikalavimus, jog biocidiniai produktai gali būti tiekiami rinkai ar naudojami tik jeigu jiems išduotas autorizacijos liudijimas pagal šį reglamentą. (Vilniaus, Klaipėdos, Šiaulių regionų rinkos priežiūros skyriai).

2 patikrinimų metu prekės reklamoje buvo pastebėtas įrašas apie gaminio poveikį nuo Covid-19 viruso, buvo deklaruojama gaminio biocidinė funkcija, nors tai buvo kosmetikos gaminiams priskiriama prekė (Šiaulių regiono rinkos priežiūros skyrius).

1 patikrinimo metu apsaugai nuo COVID-19 buvo parduodami nepaženklinti CE žymeniu Respiratoriai. Pakuotėje nebuvo gamintojo pateiktos informacijos, kad tai asmeninė apsaugos priemonė, nebuvo nurodyta paskirtis, nepateikta naudojimo instrukcija lietuvių kalba, nenurodytas EN 149:2009 (EN 149:2001+A1:2009) standartas, todėl identifikuoti pateiktų Respiratorių kaip asmeninių apsaugos priemonių nebuvo negalima.

Taip pat 2 patikrinimų metu, nors ir nebuvo nustatyta pažeidimų, susijusių su gaminio poveikiu nuo COVID-19, tačiau nustatytas neteisingas produktų ženklavimas pagal prekei taikomus atitinkamus teisės aktus. Dėl nustatytų neatitikimų, ekonominės veiklos vykdytojams nepašalinus trūkumų iki nurodytų terminų, bus taikomos sankcijos.

Tarnyboje patikrinimai planuojami, atsižvelgiant į ūkio subjektų ir produktų rizikos vertinimą. Patikrinimų planai yra skelbiami Tarnybos interneto svetainėje.

2020 m. pradžioje patikrinimų metu buvo naudojami 25 kontroliniai klausimynai (2019 m. pradžioje patikrinimų metu buvo naudojama 21 kontrolinis klausimynas), 2020 m. pabaigoje – 26 (2019 m. – 25) kontroliniai klausimynai. „Dviejų datų taisyklės“ nuostatos taikomos kontrolinių klausimynų peržiūros atveju (ši nuostata įteisinta Tarnybos direktoriaus įsakymu). Kontroliniai klausimynai viešai paskelbti Tarnybos interneto svetainėje ir VŠĮ „Versli Lietuva“ paslaugų ir gaminių kontaktinio centro skiltyje. Apie kontrolinius klausimynus informuojama planinių mokymų–seminarų ūkio (subjektams metu bei susitikimuose su verslininkais rinkos priežiūros klausimais, taip pat televizijos ir radijo laidose. Vykdomos ūkio subjektų apklausos apie patikrinimo metu naudojamus kontrolinius klausimynus.

Per 2020 m. buvo suteiktos 64 konsultacijos raštu ūkio subjektams. Specialiais klausimais ūkio subjektus konsultuoja už atskiras sritis atsakingi kompetentingi specialistai telefonu, el. paštu, darbo vietoje. 2020 m. konsultacijos buvo teikiamos ir vertinamųjų vizitų metu, kuomet tikrinami ir pirmus metus veiklą vykdančios ūkio subjektai. Tarnyba kasmet pasitvirtina mokymų–seminarų verslininkams planą, kuriuo vadovaudamasi organizuoja įvairių sričių mokymus ūkio subjektams. 2020 m. buvo organizuoti 36 mokymai (seminarai) įvairiomis, ūkio subjektams aktualiomis temomis.

Deklaracija dėl pirmų verslo metų (pagalba verslo pirmokui) pasirašyta 2011 m. rugsėjo 14 d. 2020 m., patikrinus 6 pirmus metus veikiančius ūkio subjektus, poveikio priemonės jiems nebuvo taikomos, kadangi laiku buvo pašalinti nustatyti neatitikimai

Siekdama užtikrinti grįžtamojo ryšio kontrolę, Tarnyba atlieka ūkio subjektų apklausas. 2020 m. atliktos apklausos metu dėl kontrolinių klausimynų, iš 398 gautų apklausos anketų 360 ūkio subjektų atsakė, kad kontroliniai klausimynai buvo naudingi ir padėjo suvokti teisės aktų reikalavimus. Manytina, kad grįžtamasis ryšys padės sukurti skaidrią ir saugią aplinką verslo ir priežiūros institucijų bendradarbiavimui. .

ES skubaus keitimosi informacija apie pavojingus vartotojų sveikatai gaminius sistema – RAPEX

Nuo tada, kai Lietuva įstojo į ES, Tarnyba yra atsakinga už ES skubaus keitimosi informacija apie pavojingus vartotojų sveikatai gaminius sistemos (toliau – RAPEX) valdymą Lietuvoje. RAPEX sistema valdoma vadovaujantis Produktų saugos įstatymo 7 straipsniu, Vartotojų teisių apsaugos įstatymo 12 straipsnio 11 punktu, Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2001/95 dėl bendrosios gaminių saugos.

2020 m. Tarnyba iš Europos Komisijos per *Safety Gate* RAPEX sistemą gavo 2157 skubius pranešimus apie vartotojų sveikatai pavojingus gaminius, kurie buvo rasti ES rinkoje.

Daugiausiai pranešimų apie vartotojų sveikatai pavojingus gaminius, pagal prekęs grupę, yra gauta dėl žaislų – 581 pranešimas, transporto priemonių bei jų dalių – 458 pranešimai, aprangos prekių – 135 pranešimai, elektrinių prietaisų – 229 pranešimai, apšvietimo įrangos ir girliandų – 120 pranešimų, vaikų priežiūros priemonių – 71 pranešimas, kosmetikos ir higienos priemonių – 87 pranešimai, papuošalų – 75 pranešimai, chemijos produktų – 59 pranešimai, sporto / laisvalaikio reikmenų – 14 pranešimai ir kt.

Pagal prekės keliamą pavojų, daugiausiai pranešimų gauta dėl pavojaus susižeisti – 681, dėl cheminių medžiagų ar jų junginių poveikio sveikatai – 478, dėl galimybės užspringti ir uždusti mažomis dalimis, esančiomis žaisluose ar kituose vaikams skirtuose gaminiuose – 362, dėl elektros smūgio pavojaus – 282, dėl nudegimo ir gaisro pavojaus – 294, dėl galimybės užsismaugti – 69 ir dėl kitų pavojų.

Daugumos nesaugių prekių kilmės šalimi nurodoma Kinija – 1093 pranešimai. Dėl ES valstybėse pagamintų nesaugių prekių gauti 548 pranešimai. Gaminio kilmės šalis nenurodyta 255 pranešimuose.

2020 m. Tarnyba išsiuntė 60 pranešimų apie Lietuvos rinkoje surastus pavojingus gaminius: 29 pranešimus dėl žaislų, 2 – dėl kosmetikos, 7 – dėl aprangos prekių, 1 – dėl papuošalų, 6 – dėl elektrotechnikos gaminių, 2 – dėl baldų, 11 – dėl chemijos produktų, 1 – dėl apšvietimo įrangos, kiti – 1 pranešimas.

Tarnyba dalyvauja Europos Komisijos Teisingumo ir vartotojų generalinio direktorato organizuojamuose Vartotojų saugos tinklo (CSN), RAPEX kontaktinių asmenų susitikimuose.

2020 m. Tarnyba dalyvavo GovTech iššūkių serijoje. Jos metu buvo siekiama sukurti įrankį, susietą su RAPEX sistema, kuris padėtų efektyviau atlikti nesaugių gaminių paiešką internetinėje erdvėje.

2021 m. minėto įrankio kūrimas ir bandymas bus tęsiamas.